

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

Factors Affecting Implementation of Internal Quality Assurance at School under the Secondary Educational Service Area Office 33

เอื้องฟ้า บัวชุม¹, มะลิวัลย์ น้อยบัวทิพย์², สุวัฒน์ จุลสุวรรณ³

Ueangfa Buachum¹, Maliwan Noibuathip², Suwat Julsuwan³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์การ ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร และปัจจัยด้านความผูกพันต่อองค์การ 2) เพื่อศึกษาระดับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์การ ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร และปัจจัยด้านความผูกพันต่อองค์การกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 และ 4) เพื่อสร้างสมการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จำนวน 458 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนก

¹ นิสิตปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์หลัก

³ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ M.Ed. candidate, Department of Educational Administration, Faculty of Education, Mahasarakham University

² Advisor

³ Co-Advisor. Lecturer of Educational Administration, Faculty of Education, Mahasarakham University

อยู่ระหว่าง .20 - .93 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Method)

ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ (X_1) ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์การ (X_2) ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (X_3) ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร (X_4) และปัจจัยด้านความผูกพันต่อองค์การ (X_5) โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2. การดำเนินงานการประกันคุณภาพภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (Y) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 มีการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ (X_1) ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์การ (X_2) ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (X_3) ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร (X_4) และปัจจัยด้านความผูกพันต่อองค์การ (X_5) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .640 .628 .597 .666 .706 ตามลำดับ 4. ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .778 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ปรับปรุง (R^2) เท่ากับ .605 มีความสามารถในการพยากรณ์ได้ร้อยละ 60.00 โดยเขียนเป็นสมการ ได้ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$= 1.094 + .274 X_5 + .150 X_4 + .132 X_2 + .111 X_1 + .087 X_3$$

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$= .291 Z_5 + .205 Z_4 + .152 Z_2 + .144 Z_1 + .126 Z_3$$

คำสำคัญ: การประกันคุณภาพการศึกษา, การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to 1) Study the levels of factors affecting implementation of internal quality assurance at secondary educational service area office 33. 2) Study the levels of implementation of internal quality

assurance at schools under the secondary educational service area office 33. 3) Study the relationships between factors affecting implementation of internal quality assurance in Leadership, Structure, Technology, Communication, Attraction and implementation of internal quality assurance at schools under the secondary educational service area office 33 and 4) Study the construction of prediction equations. The samples consisted of 458 administrators and teachers under the secondary educational service area office 33. They were acquired by Stratified random sampling method. The research instrument was the 86 item five - level rating scale questionnaire, with discrimination ranging from 0.20 to 0.93 and reliability of 0.97. The statistics used included percentage, mean, standard deviation, Pearson product moment correlation and stepwise multiple regression analysis.

The findings revealed that:

1. The levels of factors affecting implementation of internal quality assurance at school under the secondary educational service area office 33 as a whole and individual aspects were at the high level. 2. The levels of implementation of internal quality assurance at school under the secondary educational service area office 33 as a whole and individual aspects were at the high level. 3. The factors affecting implementation of internal quality assurance in Leadership, Structure, Technology, Communication, Attraction had positive relations to the implementation of internal quality assurance, at .01 level of satisfied significance. The correlation coefficients were .640, .628, .597, .666 and .706. 4. The variables used in predicting the factors affecting implementation of internal quality assurance at school under the secondary educational service area office 33 were the correlation coefficient =.778 at the satisfied significance level of .01, the coefficient of multiple correlation of determination (R²) = .605. The ability to determine was 60.00 % The prediction equations were shown as follows.

Raw Score Regression Equation

$$= 1.094 + .274 X_5 + .150 X_4 + .132 X_2 + .111 X_1 + .087 X_3$$

Standard Score Regression Equation

$$= .291 Z_5 + .205 Z_4 + .152 Z_2 + .144 Z_1 + .126 Z_3$$

Keywords: Quality Assurance, Internal Quality Assurance

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคล เรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2552 ได้ให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพราะได้กำหนดสาระ บัญญัติเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ หมวดหนึ่งโดยเฉพาะ คือ ในหมวดที่ 6 ว่า ด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้ตระหนักและ ดำเนินการในเรื่องนี้ได้อย่างครบถ้วนและ ถูกต้อง สาระบัญญัติในกฎหมาย ฉบับนี้ ปรากฏในมาตรา 47 ถึงมาตรา 51 (จรัส นองมาก. 2544: 12) โดยสรุป เกี่ยวกับ มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ที่เชื่อมโยงกับกาดำเนินงานของสถานศึกษา ซึ่งจะเห็นว่าในมาตรา 47 เป็นการกล่าวนำ ในเรื่องระบบการประกันคุณภาพภายในและ การประกันคุณภาพภายนอก เพื่อมุ่งพัฒนา คุณภาพและมาตรฐานของการศึกษา มาตรา 48 กล่าวถึงการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งเป็นเรื่องของหน่วยงานต้นสังกัดและสถาน ศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552: 15)

การประกันคุณภาพการศึกษาจะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อมีการประเมินผล การดำเนินงานตามภารกิจหลักและนำผล การประเมินมาปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีการทบทวนและติดตามกระบวนการ ดำเนินการอย่างใกล้ชิดและรายงานผลการ ดำเนินการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ การประกัน คุณภาพภายในได้ว่าเป็นระบบการประกัน คุณภาพการศึกษาที่จะช่วยสร้างความมั่นใจ ให้แก่ผู้ปกครองและชุมชนว่าเมื่อส่งบุตรหลาน เข้าเรียนในสถานศึกษาแห่งนั้นแล้ว การดำเนิน การประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดความ สำเร็จได้นั้น จะต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่าง ในการดำเนินงาน สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติได้เสนอแนวคิดในการ ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาสู่ความ สำเร็จไว้ว่าจะต้องมียุทธศาสตร์ที่จะนำไปสู่ ความสำเร็จ ซึ่งได้แก่ ยุทธศาสตร์ภาวะผู้นำ ของผู้บริหาร ยุทธศาสตร์การทำงานเป็นทีม ยุทธศาสตร์การวางแผนและการกำกับดูแล ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมและการปรึกษาหารือผู้เกี่ยวข้อง (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ. 2543: 53 - 55)

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่ง ผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 33 โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อทดสอบว่าปัจจัยการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามี ความสัมพันธ์กับการดำเนินงานการประกัน

คุณภาพภายในสถานศึกษาหรือไม่ อย่างไรก็ตาม ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ผลลัพธ์ที่ได้จากงานวิจัยสามารถใช้เป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดกลยุทธ์ของผู้บริหารและครูผู้สอน การนำปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆ มาปรับปรุงและผลักดันให้สมรรถนะของผู้บริหารและครูผู้สอนมีประสิทธิผลสูงขึ้น อันจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพในอนาคตต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร และปัจจัยด้านความผูกพันต่อองค์กร

2. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร และปัจจัยด้านความผูกพันต่อองค์กรกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

สมมติฐาน

1. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร และปัจจัยด้านความผูกพันต่อองค์กร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

2. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร และปัจจัยด้านความผูกพันต่อองค์กร อย่างน้อย 1 ปัจจัย จะส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 จาก 85 โรงเรียน จำนวน 2,828 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จาก 85 โรงเรียน ใช้วิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางของ Krejcie and Morgan ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Proportional Stratified Random Sampling) จำนวน 458 คน ใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นหน่วยของการสุ่ม และกำหนดสัดส่วนตามขนาดของประชากร

ตัวแปร

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 86 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ .20 ถึง .93 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเก็บข้อมูลจำนวน 2 ครั้งได้แก่

ครั้งที่ 1 ดำเนินการส่งแบบสอบถามแบบจัดลำดับความสำคัญไปยังผู้บริหารของแต่ละโรงเรียน จำนวน 50 ชุด (โรงเรียนละ 10 ชุด) ซึ่งได้รับการตอบกลับจำนวน 50 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

ครั้งที่ 2 ดำเนินการส่งแบบสอบถาม

แบบมาตราส่วนประมาณค่าไปยังผู้บริหารและครูผู้สอนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 458 ชุด ซึ่งได้รับการตอบกลับจำนวน 444 ชุด คิดเป็นร้อยละ 94.8

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ การหาคุณภาพของเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น และการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบความมุ่งหมายการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยวิธีแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise)

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดลงมา คือ ปัจจัยด้านความผูกพันต่อองค์กร ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านภาวะผู้นำ ด้านการติดต่อสื่อสาร และปัจจัยด้านเทคโนโลยี

2. การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 มีการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดลงมา คือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน การจัดทำให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง การจัดทำมีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และการจัดระบบบริหารสารสนเทศ

3. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารและปัจจัยด้านความผูกพันต่อองค์กร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 คือ ด้านความผูกพันต่อองค์กร (X5) ด้านการติดต่อสื่อสาร (X4) ด้านโครงสร้างองค์กร (X2) ด้านภาวะผู้นำ (X1) และด้านเทคโนโลยี

(X3) มีค่าสัมประสิทธิ์ในรูปคะแนนดิบเท่ากับ .274 .150 .132 .111 และ .087 ตามลำดับ มีค่าสัมประสิทธิ์ในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ .291 .205 .152 .144 และ .126 ตามลำดับ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .778 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความสามารถในการพยากรณ์ได้ร้อยละ 75.10 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเท่ากับ .31264 และค่าคงที่ของสมการในรูปคะแนนดิบเท่ากับ 1.094 โดยเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{สมการในรูปคะแนนดิบ} \\ &= 1.094 + .274 X_5 + .150 X_4 + .132 X_2 + .111 X_1 + .087 X_3 \\ \text{สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน} \\ &= .291 Z_5 + .205 Z_4 + .152 Z_2 + .144 Z_1 + .126 Z_3 \end{aligned}$$

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีประเด็นที่จะอภิปราย ดังนี้

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพ

ภายในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะระบบการประกันคุณภาพการศึกษา นับได้ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการวางแผนและจัดกิจกรรมอย่างเป็นระบบ มีการตรวจสอบและประเมินการดำเนินงานของสถานศึกษา และทบทวนการปฏิบัติงานว่าเป็นไปอย่างไร จากข้อบกพร่องรวมทั้งให้ความสำคัญต่อการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง การดำเนินงานของสถานศึกษาสอดคล้องกับเป้าหมายหลักการจัดการศึกษาและความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องโดยมีการตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ สถานศึกษาจึงต้องให้ความสำคัญต่อเรื่องคุณภาพ เนื่องจากผู้รับบริการจะมุ่งเน้นความสนใจด้านคุณภาพมากกว่าด้านปริมาณ การที่สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญต่อเนื่องต่อสังคมว่าจะจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ได้กลายเป็นหลักประกันว่าผู้รับบริการจะได้รับสิ่งที่ดีที่สุดตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งก็คือการประกันคุณภาพการศึกษานั้นเอง (Cheng, 1996: 1) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยขององค์กรอื่น ๆ ดังนี้ กิตติพงษ์ หาดตรงจิตต์ (2550: 114) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดอุดรธานี มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพเกือบทุกปัจจัยอยู่ในระดับมากยกเว้นปัจจัยด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง

2. การดำเนินการประกันคุณภาพ

ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากโรงเรียนทุกแห่งในปัจจุบันได้รับการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพ และการตรวจสอบคุณภาพจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนทุกฝ่ายอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง รวมถึงการปฏิรูปการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่กำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยให้มีทั้งการประกันคุณภาพภายในและภายนอก ซึ่งสถานศึกษาถือว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุก 5 ปี ทำให้สถานศึกษาต้องดำเนินการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของตนเองอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปฏิมา พุฒตาลดง (2554: 88 - 92) พบว่า ความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดกำแพงเพชร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เขต 33 ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้สอนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยรวมและรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยปรากฏเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนในปัจจุบันจะต้องเป็นผู้ที่มีความเป็นนักบริหารมืออาชีพ มีใบประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา ตามมาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ต่อเนื่อง ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของผู้นำองค์กรอื่นๆ ดังนี้ จิรภา วิชาชาญ (2550: 159) พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันและครูที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดต่างกันมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาไม่แตกต่างกัน สำหรับครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านพบว่ามีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ผลของปัจจัยที่ส่งผลในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 คือ ด้านความผูกพันต่อองค์กร (X5) โดยมีความสามารถในการพยากรณ์ได้ร้อยละ 60.00 แสดงว่าความผูกพันต่อองค์กรเป็นสิ่งที่สำคัญ

ที่จะช่วยให้เกิดผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งความผูกพันต่อองค์กร สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีความรู้สึกผูกพันที่มีต่อองค์กรรวมถึงความสนใจต่อเป้าหมาย มีความเต็มใจที่จะปฏิบัติงานอย่างดีที่สุดเต็มความสามารถ มีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งและมีความจงรักภักดีต่อองค์กร มีความเชื่อ ยอมรับค่านิยมและเป้าหมายขององค์กร มีเจตคติที่ดีที่จะทุ่มเทพลังในการทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย มีความสอดคล้องกับแนวคิดของ Porter (2003: 129) ที่ว่าความผูกพันต่อองค์กรว่าสามารถพิจารณาในรูปของ ความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะยังคงเป็นสมาชิกในองค์กรนั้น ความเต็มใจที่จะปฏิบัติงานอย่างดีที่สุดเต็มความสามารถและ มีความเชื่อ ยอมรับค่านิยมและเป้าหมายขององค์กร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านเทคโนโลยี แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ควรให้การส่งเสริม สนับสนุน การนำเทคโนโลยีมาใช้ทั้งทางด้านงบประมาณและด้านบุคลากรในการให้ความสนับสนุนทาง

ด้านงบประมาณนั้นจะต้องให้การสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ หรือ งบประมาณในส่วนอื่นที่เกี่ยวข้อง ส่วนการสนับสนุนงบประมาณทางด้านบุคลากรนั้น ต้องให้การสนับสนุนโดยจัดหางานบุคลากรที่จำเป็นต่อการดำเนินงานมาให้พร้อม เมื่อได้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการสถานศึกษาแล้ว ผู้บริหารก็มีหน้าที่ที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการใช้งานอย่างทั่วถึงและเต็มประสิทธิภาพ สิ่งทีกล่าวมานี้จะช่วยให้อาคารเรียนมีประสิทธิภาพการบริหารงานเพิ่มขึ้น

2. ตัวแปรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามากที่สุดคือ ความผูกพันต่อองค์กร รองลงมาคือการติดต่อสื่อสาร ดังนั้นสถานศึกษา ผู้บริหาร จึงควรสนับสนุนส่งเสริมปัจจัยดังกล่าวได้แก่ ปัจจัยด้านความผูกพันต่อองค์กร ผู้บริหารควรเสริมสร้างให้บุคลากรในโรงเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีวัฒนธรรมขององค์กรที่มุ่งสู่คุณภาพ ออกแบบการบริหารให้บุคลากรมีการทำงานเป็นทีม มีโอกาสได้ร่วมคิด ร่วมเรียนรู้ ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมประเมินและปรับปรุงพัฒนาการทำงานอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น และปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร การใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย จุดมุ่งหมายของการสื่อสารที่สำคัญ คือ การสร้างความเข้าใจกัน ฉะนั้นการเล่นลิ้นหรือใช้กลยุทธ์เชิงภาษาจึงไม่ส่งเสริมมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เพื่อเสริมสร้างผลการดำเนินงานโรงเรียนให้เพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา โดยจำแนกตามบริบทของชุมชนที่แตกต่างกัน เช่น ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง ชุมชนอุตสาหกรรม เป็นต้น

2. ควรมีการวิจัยและพัฒนารูปแบบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ที่มีความสอดคล้องกับการปฏิบัติงานปกติของสถานศึกษาให้มากที่สุด และให้มีความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดอื่น เช่น กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการอำนวยการศึกษา สำนักงานการศึกษาท้องถิ่น เป็นต้น

4. ควรจะมีการศึกษาในลักษณะนี้อีกโดยศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมแล้วค้นหา ทำการคัดเลือกเฉพาะตัวแปรบางคุณลักษณะ ที่ผู้วิจัยค้นพบว่ามีส่วนจำแนกความแตกต่างได้สูง แล้วเพิ่มตัวแปรอื่นที่คาดว่าจะมีส่วนในการจำแนกความแตกต่างของกลุ่มเพื่อให้อำนาจการจำแนกกลุ่มสูงมากขึ้น

5. ควรนำผลการวิจัยมาปรับปรุงและประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อหาแนวทางและวิธีการที่เหมาะสมกับสถานศึกษามากที่สุด

References

- Cheng, Y.C. (1996). *School Effectiveness and School-based Management: A Mechanic for Development*. London: Palmer Press.
- Jirapha Wichachan. (2007). *Factors Affecting Implementation of Internal Quality Assurance Center of Department of Non-Formal Education Distric West*. Master of Administration NakhonpaThom: Silpakorn University.
- Jumras Nongmak. (2001). *Practice of Educational Quality Assance*. Bangkok: Sunprinting.
- Kittiphong Hatrongjit. (2007). *Factors Affectings operations in Educational Quality Assance of College Under Office of Udon Education School Distric*. Master of Administration Udon: UdonThani Rajabhat University.
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). "Determining sample size for research activitie," *Educational and Psychological Measurement*, 30(3): 608 – 609
- Ministry of education. (1999). *Proceeding of Quality Assurance*. Bangkok: Teachers' council Ladpao.
- Ministry of education. (2009). *The Secretariat Of The Teachers Council Of Thailand Education Reformation in decade by 2009-2018*. Bangkok: The Secretariat Of The Teachers Council Of Thailand.
- Office of the National Education Commission. (2000). *Proceeding of Internal Quality Assurance School for Prepared Exterior Quality Assance*. Bangkok: Pimdee.
- Pathima Phudtandong. (2011). *Factors Affectings Operations Success in Educational Quality Assance of School Office of the Vocational Education Commission in Kamphaeng Phet*. Master of Administration Kamphaeng Phet: Kamphaeng Phet Rajabhat University.
- Porter W., Lyman, Robert W. (2003). *Allen and Harold L. Angle. Organizational Influence Processes*. New York: M.E. Sharpe.